



GEOLOGISK MUSEUMS VENNER

Venneforeningen ved Mineralogisk-Geologisk Museum i Oslo er ingen gammel forening. Den fikk en rask og nokså uformell fødsel i juni 1980.

Bakgrunnen var en akutt situasjon: Ved museet ønsket man å kjøpe en stor gullstøff fra Bømlø som var til salgs for ca. kr. 33.000,-. Kjøpesummen kunne ikke uten videre dekkes over museets annum, og en mineralhandler fra USA hadde tilbudt et trekantbytte/salg som riktignok sikret gullstøffen for museet, men som samtidig kunne føre til at en, kanskje to praktstøffer gikk tapt. Den støffen som var mest i faresonen, var noe så sentralt for museet som den store elbaitt-støffen fra San Piero.

En gruppe geologer, de fleste fra museet og med Gunnar Raade i spissen, gikk sammen med noen amatører som vanket der på den tiden, og dannet et såkalt konsortium. Det var åtte personer i alt som bidro med større eller mindre beløp, fra ca. kr. 1000,- og oppover. Bidragene var å anse som rentefrie lån og skulle betales tilbake over museets annum over en toårsperiode. Utspillet satte daværende konservator i stand til å kjøpe gullstøffen uten å måtte angripe samlingene.

Konsortiet var løst sammensatt, egentlig bare med dette ene formålet for øye. Navnet Geologisk Museums Venner (GMV) var nærmest en arbeidsbetegnelse, det ble ikke avholdt noen møter eller vedtatt noen lover. En "forretningsfører" ble utpekt til å ta seg av det praktiske.

Det er grunn til å understreke at ingen av amatørerne i denne gruppen ble utpekt i kraft av faglige fortjenester på noen

måte. Det hele var rett og slett en gruppe entusiaster som følte at noe måtte gjøres med denne konkrete saken der og da.

Pengene ble tilbakebetalt etter planen og i mellomtiden var Gunnar Raade blitt konservator ved museet. Rundt midten av 1980-årene tjente man gode penger i næringslivet, og det var mye snakk om ansvar for kunst, kultur og vitenskap. Gunnar Raade fikk da ideen å blåse liv i den gamle gruppen for å prøve denne muligheten som var i ferd med å åpne seg. I samarbeid med forretningsføreren, ble det fra begynnelsen av 1983 sendt ut atskillige "tiggebrev" til alle slags firmaer som kunne tenkes å føle tilhørighet til faget geologi. Liknende brev gikk også ut til de lokale geologiforeningene.

Dette utspillet tidlig i 1983 kan sies å være starten på GMV's egentlige virksomhet. Vi skaffet oss brevlogo, arkiverte og regnskapsførte.

Til å begynne med gikk det rimelig bra, men kildene tørket etterhvert inn, bortsett fra en trofast gruppe geologiforeninger.

Det ble etterhvert klart at de mulighetene som eksisterte til å skaffe penger til GMV, krevde innsats av mer enn to mann. I løpet av 1984/85 ble noen nye amatører knyttet til foreningen på samme uformelle måte. Høsten -85 var vi godt nok bemannet til å kunne stille på NAGS-messa i Moss. Vi hadde med en del klassisk, norsk materiale, som tildels hadde vært vanskelig tilgjengelig i en

årrekke. Messa var en suksess for arrangørene og meget vellykket for GMV.

Messa i Moss bidro til å gjøre oss kjent for alvor, og det ble etterhvert et ønske i geologiforeningene som støttet oss, om innflytelse. Ønsket var til å begynne med uttalt, men våren 1986 var det klart at noe burde gjøres. Det gikk ut innbydelse til en rekke norske amatører til et konstituerende møte 12. april 1986 på Tøyen. Venneforeningen oppsto i ny skikkelse, det ble valgt et styre, vedtatt formålsparagrafer og lagt opp en organisasjonsstruktur. Medlemstallet ble nesten tredoblet.

Det nye GMV ble et langt mer effektivt redskap i arbeidet for museet. Vi deltok på flere messer i Norge, også litt i Sverige og vi arrangert to større innsamlings-turer. Den første gikk til Svartisenområdet i 1986 for å hente blå beryll. Den andre gikk til Modum i 1991 for å hente "pyrophysalitt" (topas) og "sätersbergitt" (løllingitt). Disse turene ga kjærkomment materiale både til museet og til GMV. I 1988 arrangerte GMV den første Mineraldagen på museet. Det ble solgt mineraler, bøker og kart, det ble bestemt prøver og det var råd og tips om steinsamling. I tillegg hadde Gunnar Raade omvisning i laboratoriene.

I 1989 startet garderobesalget i museet. Dette skulle etterhvert bli en vesentlig inntektskilde for GMV.

GMV er fortsatt en forening uten statutter og med et minimum av lover og regler for driften. Viktigst er formålsparagrafen som ble vedtatt på møtet 12.04.86:

Geologisk Museums Venner er en støtteforening for mineralogisk avdeling ved Mineralogisk-Geologisk Museum i Oslo. Den skal støtte avdelingen ved:

- å virke for et nært samarbeid mellom mineralogisk avdeling og det amatørgeologiske miljøet i Norge, i særlig grad ved kontakt med de lokale amatørgeologiske foreningene.

- å samle inn penger til komplettering og opprusting av mineralogisk avdelings samlinger og utstillinger. Likeledes å arbeide for å øke de offentlige bevilgninger til avdelingen.

- å bidra med dugnads- og annen arbeidsinnsats for avdelingen.

Medlemmene bidrar med følgende for å nå målet:

- Gir stuffer til museet.

- Gir stuffer til GMV for videresalg.

- Preparerer stuffer for museet.

- Pakker og merker stuffer for salg i garderoben på MGM.

- Står for GMV på messer.

- Holder foredrag og kåserier på møter i GMV.

- Deltar på Mineraldagen på MGM.

- Lager lokalitetsamlinger for salg gjennom GMV.

- Deltar på innsamlings-turer for museet.

- Annet.

GMV har i dag 39 medlemmer fra hele landet, men flesteparten kommer fra Østlandet. Det arrangeres to medlemsmøter i året.

Som fagmann er Gunnar Raade et naturlig sentrum i foreningen. Han disponerer midlene som GMV skaffer til veie. Som medlem av IMA og som respektert forsker i det internasjonale, vitenskaplige miljø, holder han oss a jour med det som skjer innenfor mineralogien.

Det kan i denne sammenheng være naturlig å minne om kursene på universitetsnivå som Gunnar Raade og andre fra museet har arrangert for interesserte amatører:

Våren 1991 Kurs i mineralogi og mineralidentifikasjon.

Våren 1992 Kurs i krystallografi.

Høsten 1993: Klassifikasjon av mineraler.

Det sosiale er en vesentlig del av GMV. På møtene treffes voksne mennesker med store kunnskaper om mineralogi. Det er nok dette forholdet som i første rekke

gjør foreningen levedyktig. Det personlige utbyttet medlemmene har av innsatsen, er et fint faglig og sosialt samvær med likesinnede.

Følgende tabell viser at innsatsen har gitt resultater. Annum er museets eget budsjett for innkjøp av mineraler.

År	Annum MGM	Fra GMV	% av total
1983		9,499	?
1984		5,747	?
1985	16.500	11.464	41 %
1986	17.400	10.199	37 %
1987	17,066	15,785	48%
1988	16,9876	10,786	39%
1989	16,941	65,113	79%
1990	22,174	38,068	63%
1991	24,129	64,096	73%
1992	Ca 20,000	40,154	67%
1993	Ca 20,000	41,990	68%
Totalt	171.197	297.655	63 %

Totalen gjelder årene 1985 - 1993. Tabellen viser at midler fra GMV har økt til over halvparten av de samlede ressurser MGM har hatt til innkjøp av nye mineraler.

Sulitjelmafjellene villmark og geologi



Legg sommerturen innom et av Norges mest spennende geologiske områder. Kombiner fjell og friluftsliv med geologiinteressen gjennom naturstier, besøksgruve og høyfjellsopphold i den Nord-Norske Bergstaden Sulitjelma.

Rimelig opphold sentralt i området. Famili-erabatt.

Skriv eller ring til:

SULITJELMA WILDLIFE and ADVENTURE

Postboks 59, 8230 Sulitjelma. Telefon: 756 40147